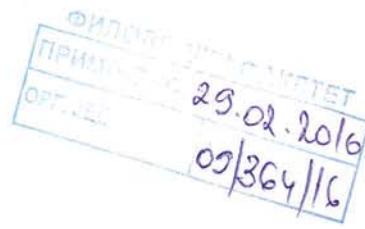


**УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
ФАКУЛТЕТ: ФИЛОЛОШКИ**



**ИЗВЈЕШТАЈ  
о оцјени подобности теме и кандидата за израду докторске тезе**

**ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ**

Наставно-научно вијеће Филолошког факултета на 75. сједници одржаној 12.02.2016. године именовало је Комисију за писање извјештаја за оцјену теме докторске дисертације и провјеру услова кандидата.

Комисија је радила у саставу:

1. проф. др Мила Самарџић, редовни професор, Специфични језици – италијански језик, Филолошки факултет Универзитета у Београду, предсједник,
2. проф. др Јулијана Вучо, редовни професор, Специфични језици – италијански језик, Филолошки факултет Универзитета у Београду, члан,
3. проф. др Данило Капасо, ванредни професор, Специфични језици – италијански језик, Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци, члан.

Захваљујући на указаном повјерењу, Комисија подноси Наставно-научном вијећу

**ИЗВЈЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЈЕНУ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ**

„ЛЕКСИКА ИТАЛИЈАНСКОГ ПОРИЈЕКЛА У ЗАОСТАВШТИНИ ПЕТРА I, ПЕТРА II и  
СТЕФАНА МИТРОВА ЉУБИШЕ“

*и провјеру услова кандидата мр Цвијете Брајчић*

Састав Комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звање, назив уже научне области за коју је изабран у звање, назив универзитета и факултета у којем је члан комисије стално запослен.

---

## 1. БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ, НАУЧНА И СТРУЧНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

### Биографија кандидата

Цвијета Брајичић рођена је 11. 04. 1982. године у Никшићу. Завршила је Филолошку гимназију у Подгорици, а 2000. године уписала је Филозофски факултет у Никшићу (Студијски програм за италијански језик и књижевност). Дипломирала је у фебруару 2005. с просечном оценом 9,44. Исте године уписала је постдипломске студије на Филолошком факултету Универзитета у Београду (смер Наука о језику). Положила је у року све предвиђене испите и у мају 2009. одбранила магистарски рад под насловом „Развој језика младих у Италији“ (ментор проф. др Мила Самарџић). Цвијета Брајичић је до сада у више наврата боравила на курсевима италијанског језика и културе у Италији. На Филозофском факултету у Никшићу ангажована је као сарадник од октобра 2005. на предметима Савремени италијански језик I и II, и Италијански језик V и VI (други страни језик), Преглед италијанске цивилизације и културе I и II и Историја италијанског језика I и II. Осим тога, радила је као сарадник на пројекту издавачке куће UTET *Dizionario degli italianismi*. Члан је Међународног удружења професора италијанског језика (Associazione internazionale dei professori di italiano).

### Библиографија кандидата

#### Научни радови:

*Италијанизми у Језику Петра II Петровића Његоша*, Lingua Montenegrina, год. VII/1, бр. 13, 2014. pp. 3-29.

*Италијанизми у језику Петра I Петровића Његоша*, Lingua Montenegrina, год. VII/2, бр. 14, 2014. pp. 25-46.

*Gli italianismi negli scritti di Petar II Petrović Njegos*, Journal of Educational and Social Research, vol 4, no 4, 2014, 2240-0524 (Online).

Брајичић, Ц, Поповић, О. (2011). One example of balkanistic discourse, u *Linguistic and Cultural Diversity within Learning Communities*. Сарајево: Burch University pp. 1011 – 1017.

#### Стручни радови:

Брајичић, Ц, Диздаревић Л. (2009). Мотивација стране публике у учењу италијанског језика: од опште културне мотивације до нових мотивационих фактора, у Вучо, Ј, Милатовић, Б. (приредиле): *Индивидуализација и диференцијација у настави језика и књижевности* (зборник радова), Никшић: Филозофски факултет, pp. 318-323.

Брајичић, Ц, Диздаревић Л. (2010). Развој језика младих у Италији, у Мишић Илић, Б., Лопичић, В. (ур.). *Језик, књижевност, промене – језичка истраживања* (зборник радова), Ниш: Филозофски факултет, pp. 160 – 166.

#### Учешћа на домаћим и међународним скуповима:

2009. Универзитет Црне Горе, Филозофски факултет у Никшићу (Научни скуп “Аутономија ученика и наставника у учењу и настави страних језика“): *Мотивација стране публике у учењу италијанског језика: од опште културне мотивације до нових мотивационих фактора* (са Лејлом Диздаревић);

2010. Филозофски факултет у Нишу (Научни скуп „Језик, књижевност, промене“): *Развој језика младих у Италији* (са Лејлом Диздаревић);  
2011. International Burch University, Сарајево, Босна и Херцеговина (International Conference on Foreign Language Teaching and Applied Linguistics): *One example of balkanistic discourse:* (са Оливером Поповић);  
2014. Università degli studi di Bari Aldo Moro, Italija, (XXI Congresso Associazione internazionale dei professori di italiano – Frontiere – Passaggi – Incontri culturali): *Il linguaggio dell’altro nel cinema di Lina Wertmüller* (са Санјом Богојевић);  
2014. 4th International Conference on Humanities and Social Sciences, ICHSS 2014, Будва, Црна Гора: *Gli italianismi negli scritti di Petar II Petrović Njegos.*

- a) Навести неопходне биографске податке: школовање, успјех у току школовања, кретање у служби, резултати научно-истраживачког или стручног рада, јавна признања, друштвене активности и познавање страних језика;
- б) У прилогу биографије доставити списак објављених научних радова.

## 2. ЗНАЧАЈ И НАУЧНИ ДОПРИНОС ИСТРАЖИВАЊА

У докторској дисертацији „Лексика италијанског поријекла у заоставштини Петра I Петровића, Петра II Петровића и Стефана Митрова Љубише“ кандидаткиња ће, на основу корпуса књижевних дела и остale писане заоставштине Петра I, Петра II и Стефана Митрова Љубише, утврдити у којој су мери италијанизми заступљени у писаном језику од краја 18. до краја 19. века. Захваљујући снажним вишевековним историјским и културним везама између територије данашње Црне Горе и Италије, језички утицај је био најприсутнији у приморским областима. Питањем заступљености италијанизма (тосканализма) и венецијанизма у народним говорима приморских области до сада се бавило више научних радова (на пример, Липовац Радуловић 1997, 2004; Мусић 1972). Циљ овог рада јесте да се укаже на присуство и заступљеност италијанизма у књижевним делима у којима је негован језички израз близак народном говору и да утврди степен и све видове утицаја италијанског језика.

Материјал прикупљен након обраде корпуса биће анализиран са више аспеката. Кандидаткиња ће настојати да утврди да ли код прикупљених позајмљеница долази до промена при контакту с народним језиком и на ком су језичком нивоу те промене најизраженије. Анализа би требало да обухвати:

- фонетске промене
- морфолошке промене
- семантичке промене.

Поред уско језичке анализе, кандидаткиња ће обратити посебну пажњу културним и политичким везама између Црне Горе и Италије, пре свега у време владавине Петра I и Петра II, као и у периоду политичког и културног деловања Стефана Митрова Љубише, у циљу пружања што детаљнијег културног оквира у којима је дошло до италијанских језичких утицаја. Наиме, извесно је да су друштвено-историјске прилике са свим специфичностима црногорске територије и

становништва као и трговачке везе између обала Јадранског представљале веома плодан терен за дејство италијанског суперстрата на народни језик који још није имао чврсту структуру и био подложен спољним утицајима. Стoga, кандидаткиња сматра да је за објашњење ових језичких утицаја неопходно дати један детаљан културно-историјски оквир.

Кандидаткиња је предложила структуру рада који ће бити организован по следећим поглављима:

1. Културно-историјске и политичке везе између Италије и данашње Црне Горе од XV до XIX вијека
2. Италијанизми у језику Петра I
3. Италијанска лексика у стваралаштву Петра II
4. Посуђенице из италијанског језика код Стефана Митрова Љубише
5. Фонетске, морфолошке и семантичке промјене у посуђеницама
6. Закључак

Корпус одабран за испитивање присуства италијанизама јесте писана заоставштина црногорских владика Петра I и Петра II као и стваралаштво Стефана Митрова Љубише, књижевника и политичара из Будве. Кандидаткиња сматра да овакав избор грађе омогућава да се направи поређење између језичких карактеристика аутора који су стварали пре, за време и после реформе Вука Карадића. Одабрани корпус пружа и прилику да се упореди стваралаштво аутора из области које су биле под директним утицајем Италије односно Млетачке републике и оних у чијим крајевима тај утицај није био толико изражен. Кандидаткиња ће своје истраживање засновати на следећем узорку:

1. Душан Вуксан (уредник), 1935, Посланице митрополита црногорског Петра I Цетињско историјско друштво, Цетиње;
2. Чедо Вуковић (уредник), 1965, Фреске на камену – Посланице Петра I Петровића, Графички завод, Титоград;
3. Чедо Вуковић (уредник), 1996, Владика Петар I. Пјесме, писма, посланице, Обод, Цетиње;
4. Бранислав Остојић (уредник), 2001, Петар I Петровић – дјела, ЦИД, Подгорица;
5. Јевто Миловић, 1987, Петар I Петровић Његош – писма и други документи, 1, Историјски институт Црне Горе, Титоград;
6. Јевто Миловић, 1988, Петар I Петровић Његош – писма и други документи, 2, Историјски институт Црне Горе, Титоград;
7. Н. Банашевић, Р. Бошковић, Р. Лалић, В. Латковић, П. Перовић, М. Стевановић (редакциони одбор), 1951–1955, Цјелокупна дјела П. П. Његоша, [књ. 1-9]. Просвета, Београд:
  - а) Свободијада, Глас каменштака;
  - б) Пјесме, Луча микрокозма, Проза, Пријеводи;
  - ц) Горски вијенац;
  - д) Шћепан Мали;
  - е) Огледало српско;
  - ф) Рјечник уз пјесничка дјела П. П. Његоша;
  - г) Писма I;
  - х) Писма II;
  - и) Писма III;

8. Ђ. Радовић, Н. Вуковић, Р. Ротковић, М. Лукетић (уредници), 1988, Стефан Митров Љубиша – Сабрана дјела, књ. I-5, Црногорска академија наука и умјетности, НИО „Универзитетска ријеч“, Историјски архив – Будва, Титоград:
- а) Приповијести црногорске и приморске;
  - б) Причања Вука Дојчевића;
  - ц) Бој на Вису, Преводи, Чланци, Говори;
  - д) Писма;
  - е) Био-библиографија, Прилози.

Основни циљ ове докторске дисертације јесте утврђивање заступљености позајмљеница из италијанског језика и венецијанског дијалекта у језику Петра I, Петра II и Стефана Митрова Љубише. Овој проблематици до сада није посвећивана довољна пажња и представља једну од ретких компоненти италијанског утицаја на нашим просторима која није у потпуности обрађена. Док се више аутора бавило присуством италијанизама у говору различитих крајева Црне Горе, о присуству ове лексичке компоненте у писаним (књижевним и некњижевним) текстовима нема одговарајућих истраживања. Кандидаткиња сматра да би утврђивање присуства италијанизама у књижевном језику обрађених аутора с једне стране могло да укаже на њихов однос према италијанској култури и књижевности, а с друге да разјасни њихов однос према народном језику крајева из којих су потицали. Стручњаци који су се бавили проучавањем језичких карактеристика Петра I, Петра II и Стефана Митрова Љубише закључили су да је сваки од њих у свом стваралаштву користио народни језик. Пошто је потврђено присуство италијанских посуђеница у говорном језику Црногорског приморја, али и континенталног дела Црне Горе, циљ раста јесте да утврди да ли су ови аутори и ту лексичку компоненту пренели из народног у књижевни језик. У оваквој анализи мора се узети у обзир више фактора који су могли утицати на присуство или одсуство италијанизама у њиховој лексици. Поред чинилаца који се тичу места и времена у коме је сваки од њих стварао, директног или индиректног познавања италијанског језика и књижевности, мањег или већег степена изложености италијанској култури, треба узети у обзир и степен развијености локалних народних говора у време када је сваки од ових аутора деловао. Друштвено-историјске и прилике у време владавине Петра I и Петра II нису биле нарочито повољне с обзиром на племенску исцепканост. Но, упркос разједињености, међу црногорским племенима је постојала комуникација, као што су постојале и јаке везе између тадашње Црне Горе и приморских области које су припадале другој држави. Ове везе суутицале и на језичке контакте и утицаје. Трговачке везе с приморским градовима, посебно са Котором, довеле до тога да се у народни језик цетињског залеђа инфильтрију бројне романске речи. Осим овога, друштвено-економске околности утицале су на померање становништва из континенталних области ка приморју. Тада је прилив становништва утицао је на говор дела становника самог приморја, али је утицај са супротне стране био знатно израженији. Одсуство нормирања језика време владавине Петра I и Петра II чинило га је лако подложним различitim утицајима који су свој одраз нашли и у писаном језику цетињских владика. Као заговорник употребе народног језика, Стефан Митров Љубиша настојао је да пренесе језички израз свога народа у књижевно стваралаштво и као део тог језичког израза пренео је и италијанизме.

- а) Значај истраживања;
- б) Преглед истраживања;

- в) Радна хипотеза са циљем истраживања;
- г) Материјал и метод рада;
- д) Научни допринос истраживања.

### 3. ОЦЈЕНА И ПРИЈЕДЛОГ

На основу до сада обављених истраживања кандидаткиња закључује да већина аутра који су се бавили језиком писаца чија су дјела одабрана за корпус сматра да је у језику тих аутора заступљена италијанска лексичка компонента. Присуство италијанизма у језику сваког од ових аутора мотивисано је различитим чиниоцима. Петар I је италијанизме у посланицама користио да би свој начин изражавања приближио језику оних којима су биле упућене. Љубиша је, с друге стране, посуђенице из италијанског језика употребљавао да би што верније представио народни језик свог краја. Други аутори, ипак, сматрају да је Љубиша из свог језика искључио италијанизме како би и својим књижевним делом потврдио сопствена политичка убеђења. Кандидаткиња очекује да ће након обраде корпуса имати прецизне податке о заступљености италијанске лексике како у књижевним делима тако и у осталој писаној заоставштини одabrаних аутора, као и да ће поређењем књижевних са осталим текстовима утврдити евентуалне разлике у заступљености позајмљених речи у једној и другој врсти текстова. Процењује да се може очекивати већа заступљеност лексике из италијанског језика у делу Стефана Митрова Љубише с обзиром на присутност те лексичке компоненте у језику области у којој је стварао и на чији се народни говор угледао. Присуство италијанизма у мањој мери може се очекивати и у лексици Петра I и Петра II пошто су нека истраживања потврдила да су јаке везе које су кроз историју постојале између подловћенске Црне Горе и Црногорског приморја утицале и на језичку размену, односно на продор италијанизама у континентални део Црне Горе.

Мр Цвијета Брајичић до сада је учествовала на бројним конференцијама и објавила радове у више међународних часописа и зборника радова. На основу биографије и библиографије кандидаткиње и након прегледа пријаве теме за докторску дисертацију mr Цвијете Брајичић, закључујемо да је она својим досадашњим радом показала да је способљена да решава комплексне научне задатке и да је спремна да приступи научном истраживању и изради докторске дисертације. Чланови Комисије констатују и да је тема коју је кандидаткиња пријавила научно релевантна па предложу Наставно-научном вијећу Филолошког факултета да прихвати Извештај комисије и да mr Цвијети Брајичић одобри израду докторске дисертације под насловом *Лексика италијанског поријекла у заоставштини Петра I, Петра II и Стефана Митрова Љубише.*

- а) Кратка оцјена о научним и стручним квалификацијама кандидата тј. о његовим способностима да приступи изради дисертације;
- б) Научна или практична оправданост предложених истраживања и резултати који се могу очекивати;
- в) Мишљење о предложеној методи истраживања;
- г) Уколико комисија сматра да кандидат не посједује одговарајуће научне и стручне квалификације, да неке претпоставке кандидата у вези пријављене дисертације нису тачне или је предложен метод рада неадекватан, исти треба детаљно обrazložити.
- д) Приједлог са образложеном оцјеном о подобности теме и кандидата (Обавезно написати оцјену да ли су тема и кандидат подобни или не)

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
ФАКУЛТЕТ: ФИЛОЛОШКИ



**ИЗВЈЕШТАЈ**  
*о оцјени подобности теме и кандидата за израду докторске тезе*

**ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ**

Наставно-научно вијеће Филолошког факултета на 75. сједници одржаној 12.02.2016. године именовало је Комисију за писање извјештаја за оцјену теме докторске дисертације и провјеру услова кандидата.

Комисија је радила у саставу:

1. проф. др Мила Самарџић, редовни професор, Специфични језици – италијански језик, Филолошки факултет Универзитета у Београду, предсједник,
2. проф. др Јулијана Вучо, редовни професор, Специфични језици – италијански језик, Филолошки факултет Универзитета у Београду, члан,
3. проф. др Данило Капасо, ванредни професор, Специфични језици – италијански језик, Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци, члан.

Захваљујући на указаном повјерењу, Комисија подноси Наставно-научном вијећу

**ИЗВЈЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЈЕНУ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ**

„ЛЕКСИКА ИТАЛИЈАНСКОГ ПОРИЈЕКЛА У ЗАОСТАВШТИНИ ПЕТРА I, ПЕТРА II и  
СТЕФАНА МИТРОВА ЉУБИШЕ“

*и провјеру услова кандидата мр Цвијете Брајичић*

Састав Комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звање, назив уже научне области за коју је изабран у звање, назив универзитета и факултета у којем је члан комисије стално запослен.

---

## 1. БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ, НАУЧНА И СТРУЧНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

### Биографија кандидата

Цвијета Брајичић рођена је 11. 04. 1982. године у Никшићу. Завршила је Филолошку гимназију у Подгорици, а 2000. године уписала је Филозофски факултет у Никшићу (Студијски програм за италијански језик и књижевност). Дипломирала је у фебруару 2005. с просечном оценом 9,44. Исте године уписала је постдипломске студије на Филолошком факултету Универзитета у Београду (смер Наука о језику). Положила је у року све предвиђене испите и у мају 2009. одбранила магистарски рад под насловом „Развој језика младих у Италији“ (ментор проф. др Мила Самарџић). Цвијета Брајичић је до сада у више наврата боравила на курсевима италијанског језика и културе у Италији. На Филозофском факултету у Никшићу ангажована је као сарадник од октобра 2005. на предметима Савремени италијански језик I и II, и Италијански језик V и VI (други страни језик), Преглед италијанске цивилизације и културе I и II и Историја италијанског језика I и II. Осим тога, радила је као сарадник на пројекту издавачке куће UTET *Dizionario degli italianismi*. Члан је Међународног удружења професора италијанског језика (Associazione internazionale dei professori di italiano).

### Библиографија кандидата

#### Научни радови:

*Италијанизми у Језику Петра II Петровића Његоша*, Lingua Montenegrina, год. VII/1, бр. 13, 2014. pp. 3-29.

*Италијанизми у језику Петра I Петровића Његоша*, Lingua Montenegrina, год. VII/2, бр. 14, 2014. pp. 25-46.

*Gli italianismi negli scritti di Petar II Petrović Njegos*, Journal of Educational and Social Research, vol 4, no 4, 2014, 2240-0524 (Online).

Брајичић, Ц, Поповић, О. (2011). One example of balkanistic discourse, u *Linguistic and Cultural Diversity within Learning Communities*. Сарајево: Burch University pp. 1011 – 1017.

#### Стручни радови:

Брајичић, Ц, Диздаревић Л. (2009). Мотивација стране публике у учењу италијанског језика: од опште културне мотивације до нових мотивационих фактора, у Вучо, Ј, Милатовић, Б. (приредиле): *Индивидуализација и диференцијација у настави језика и књижевности* (зборник радова), Никшић: Филозофски факултет, pp. 318-323.

Брајичић, Ц, Диздаревић Л. (2010). Развој језика младих у Италији, у Мишић Илић, Б., Лопићић, В. (ур.). *Језик, књижевност, промене –језичка истраживања* (зборник радова), Ниш: Филозофски факултет, pp. 160 – 166.

#### Учешћа на домаћим и међународним скуповима:

2009. Универзитет Црне Горе, Филозофски факултет у Никшићу (Научни скуп “Аутономија ученика и наставника у учењу и настави страних језика“): *Мотивација стране публике у учењу италијанског језика: од опште културне мотивације до нових мотивационих фактора* (са Лејлом Диздаревић);

2010. Филозофски факултет у Нишу (Научни скуп „Језик, књижевност, промене“): *Развој језика младих у Италији* (са Лејлом Диздаревић);  
2011. International Burch University, Сарајево, Босна и Херцеговина (International Conference on Foreign Language Teaching and Applied Linguistics): *One example of balkanistic discourse:* (са Оливером Поповић);  
2014. Università degli studi di Bari Aldo Moro, Italija, (XXI Congresso Associazione internazionale dei professori di italiano – Frontiere – Passaggi – Incontri culturali): *Il linguaggio dell’altro nel cinema di Lina Wertmüller* (са Сањом Богојевић);  
2014. 4th International Conference on Humanities and Social Sciences, ICHSS 2014, Будва, Црна Гора: *Gli italianismi negli scritti di Petar II Petrović Njegos.*

- a) Навести неопходне биографске податке: школовање, успјех у току школовања, кретање у служби, резултати научно-истраживачког или стручног рада, јавна признања, друштвене активности и познавање страних језика;
- б) У прилогу биографије доставити списак објављених научних радова.

## 2. ЗНАЧАЈ И НАУЧНИ ДОПРИНОС ИСТРАЖИВАЊА

У докторској дисертацији „Лексика италијанског поријекла у заоставштини Петра I Петровића, Петра II Петровића и Стефана Митрова Љубише“ кандидаткиња ће, на основу корпуса књижевних дела и остale писане заоставштине Петра I, Петра II и Стефана Митрова Љубише, утврдити у којој су мери италијанизми заступљени у писаном језику од краја 18. до краја 19. века. Захваљујући снажним вишевековним историјским и културним везама између територије данашње Црне Горе и Италије, језички утицај је био најприсутнији у приморским областима. Питањем заступљености италијанизма (тосканализма) и венецијанизма у народним говорима приморских области до сада се бавило више научних радова (на пример, Липовац Радуловић 1997, 2004; Мусић 1972). Циљ овог рада јесте да се укаже на присуство и заступљеност италијанизма у књижевним делима у којима је негован језички израз близак народном говору и да утврди степен и све видове утицаја италијанског језика.

Материјал прикупљен након обраде корпуса биће анализиран са више аспеката. Кандидаткиња ће настојати да утврди да ли код прикупљених позајмљеница долази до промена при контакту с народним језиком и на ком су језичком нивоу те промене најизраженије. Анализа би требало да обухвати:

- фонетске промене
- морфолошке промене
- семантичке промене.

Поред уско језичке анализе, кандидаткиња ће обратити посебну пажњу културним и политичким везама између Црне Горе и Италије, пре свега у време владавине Петра I и Петра II, као и у периоду политичког и културног деловања Стефана Митрова Љубише, у циљу пружања што детаљнијег културног оквира у којима је дошло до италијанских језичких утицаја. Наиме, извесно је да су друштвено-историјске прилике са свим специфичностима црногорске територије и

становништва као и трговачке везе између обала Јадранског представљале веома плодан терен за дејство италијанског суперстрата на народни језик који још није имао чврсту структуру и био подложен спољним утицајима. Стога, кандидаткиња сматра да је за објашњење ових језичких утицаја неопходно дати један детаљан културно-историјски оквир.

Кандидаткиња је предложила структуру рада који ће бити организован по следећим поглављима:

1. Културно-историјске и политичке везе између Италије и данашње Црне Горе од XV до XIX вијека
2. Италијанизми у језику Петра I
3. Италијанска лексика у стваралаштву Петра II
4. Посуђенице из италијанског језика код Стефана Митрова Љубише
5. Фонетске, морфолошке и семантичке промјене у посуђеницама
6. Закључак

Корпус одабран за испитивање присуства италијанизама јесте писана заоставština црногорских владика Петра I и Петра II као и стваралаштво Стефана Митрова Љубише, књижевника и политичара из Будве. Кандидаткиња сматра да овакав избор грађе омогућава да се направи поређење између језичких карактеристика аутора који су стварали пре, за време и после реформе Вука Карадића. Одабрани корпус пружа и прилику да се упореди стваралаштво аутора из области које су биле под директним утицајем Италије односно Млетачке републике и оних у чијим крајевима тај утицај није био толико изражен. Кандидаткиња ће своје истраживање засновати на следећем узорку:

1. Душан Вуксан (уредник), 1935, Посланице митрополита црногорског Петра I Цетињско историјско друштво, Цетиње;
2. Чедо Вуковић (уредник), 1965, Фреске на камену – Посланице Петра I Петровића, Графички завод, Титоград;
3. Чедо Вуковић (уредник), 1996, Владика Петар I. Пјесме, писма, посланице, Обод, Цетиње;
4. Бранислав Остојић (уредник), 2001, Петар I Петровић – дјела, ЦИД, Подгорица;
5. Јевто Миловић, 1987, Петар I Петровић Његош – писма и други документи, 1, Историјски институт Црне Горе, Титоград;
6. Јевто Миловић, 1988, Петар I Петровић Његош – писма и други документи, 2, Историјски институт Црне Горе, Титоград;
7. Н. Банашевић, Р. Бошковић, Р. Лалић, В. Латковић, П. Перовић, М. Стевановић (редакциони одбор), 1951–1955, Целокупна дјела П. П. Његоша, [књ. 1-9]. Просвета, Београд:
  - а) Свободијада, Глас каменштака;
  - б) Пјесме, Луча микрокозма, Проза, Пријеводи;
  - ц) Горски вијенац;
  - д) Шћепан Мали;
  - е) Огледало српско;
  - ф) Рјечник уз пјесничка дјела П. П. Његоша;
  - г) Писма I;
  - х) Писма II;
  - и) Писма III;

8. Ђ. Радовић, Н. Вуковић, Р. Ротковић, М. Лукетић (уредници), 1988, Стефан Митров Љубиша – Сабрана дјела, књ. 1-5, Црногорска академија наука и умјетности, НИО „Универзитетска ријеч“, Историјски архив – Будва, Титоград:
- а) Приповијести црногорске и приморске;
  - б) Причања Вука Дојчевића;
  - ц) Бој на Вису, Преводи, Чланци, Говори;
  - д) Писма;
  - е) Био-библиографија, Прилози.

Основни циљ ове докторске дисертације јесте утврђивање заступљености позајмљеница из италијанског језика и венецијанског дијалекта у језику Петра I, Петра II и Стефана Митрова Љубише. Овој проблематици до сада није посвећивана довољна пажња и представља једну од ретких компоненти италијанског утицаја на нашим просторима која није у потпуности обрађена. Док се више аутора бавило присуством италијанизама у говору различитих крајева Црне Горе, о присуству ове лексичке компоненте у писаним (књижевним и некњижевним) текстовима нема одговарајућих истраживања. Кандидаткиња сматра да би утврђивање присуства италијанизама у књижевном језику обрађених аутора с једне стране могло да укаже на њихов однос према италијанској култури и књижевности, а с друге да разјасни њихов однос према народном језику крајева из којих су потицали. Стручњаци који су се бавили проучавањем језичких карактеристика Петра I, Петра II и Стефана Митрова Љубише закључили су да је сваки од њих у свом стваралаштву користио народни језик. Пошто је потврђено присуство италијанских посуђеница у говорном језику Црногорског приморја, али и континенталног дела Црне Горе, циљ раста јесте да утврди да ли су ови аутори и ту лексичку компоненту пренели из народног у књижевни језик. У оваквој анализи мора се узети у обзир више фактора који су могли утицати на присуство или одсуство италијанизама у њиховој лексици. Поред чинилаца који се тичу места и времена у коме је сваки од њих стварао, директног или индиректног познавања италијанског језика и књижевности, мањег или већег степена изложености италијанској култури, треба узети у обзир и степен развијености локалних народних говора у време када је сваки од ових аутора деловао. Друштвено-историјске и прилике у време владавине Петра I и Петра II нису биле нарочито повољне с обзиром на племенску исцепканост. Но, упркос разједињености, међу црногорским племенима је постојала комуникација, као што су постојале и јаке везе између тадашње Црне Горе и приморских области које су припадале другој држави. Ове везе суутицале и на језичке контакте и утицаје. Трговачке везе с приморским градовима, посебно са Котором, довеле до тога да се у народни језик цетињског залеђа инфильтрију бројне романске речи. Осим овога, друштвено-економске околности утицале су на померање становништва из континенталних области ка приморју. Тада је прилив становништва утицао је на говор дела становника самог приморја, али је утицај са супротне стране био знатно израженији. Одсуство нормирања језика време владавине Петра I и Петра II чинило га је лако подложним различitim утицајима који су свој одраз нашли и у писаном језику цетињских владика. Као заговорник употребе народног језика, Стефан Митров Љубиша настојао је да пренесе језички израз свога народа у књижевно стваралаштво и као део тог језичког израза пренео је и италијанизме.

- а) Значај истраживања;
- б) Преглед истраживања;

- в) Радна хипотеза са циљем истраживања;
- г) Материјал и метод рада;
- д) Научни допринос истраживања.

### 3. ОЦЈЕНА И ПРИЈЕДЛОГ

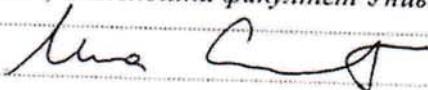
На основу до сада обављених истраживања кандидаткиња закључује да већина аутра који су се бавили језиком писаца чија су дјела одабрана за корпус сматра да је у језику тих аутора заступљена италијанска лексичка компонента. Присуство италијанизма у језику сваког од ових аутора мотивисано је различитим чиниоцима. Петар I је италијанизме у посланицама користио да би свој начин изражавања приближио језику оних којима су биле упућене. Љубиша је, с друге стране, посуђенице из италијанског језика употребљавао да би што верније представио народни језик свог краја. Други аутори, ипак, сматрају да је Љубиша из свог језика искључио италијанизме како би и својим књижевним делом потврдио сопствена политичка убеђења. Кандидаткиња очекује да ће након обраде корпуса имати прецизне податке о заступљености италијанске лексике како у књижевним делима тако и у осталој писаној заоставштини одабраних аутора, као и да ће поређењем књижевних са осталим текстовима утврдити евентуалне разлике у заступљености позајмљених речи у једној и другој врсти текстова. Процењује да се може очекивати већа заступљеност лексике из италијанског језика у делу Стефана Митрова Љубише с обзиром на присутност те лексичке компоненте у језику области у којој је стварао и на чији се народни говор угледао. Присуство италијанизма у мањој мери може се очекивати и у лексици Петра I и Петра II пошто су нека истраживања потврдила да су јаке везе које су кроз историју постојале између подловћенске Црне Горе и Црногорског приморја утицале и на језичку размену, односно на продор италијанизма у континентални део Црне Горе.

Мр Цвијета Брајичић до сада је учествовала на бројним конференцијама и објавила радове у више међународних часописа и зборника радова. На основу биографије и библиографије кандидаткиње и након прегледа пријаве теме за докторску дисертацију mr Цвијете Брајичић, закључујемо да је она својим досадашњим радом показала да је ос способљена да ријешава комплексне научне задатке и да је спремна да приступи научном истраживању и изради докторске дисертације. Чланови Комисије констатују и да је тема коју је кандидаткиња пријавила научно релевантна па предложу Наставно-научном вијећу Филолошког факултета да прихвати Извјештај комисије и да mr Цвијети Брајичић одобри израду докторске дисертације под насловом *Лексика италијанског поријекла у заоставштини Петра I, Петра II и Стефана Митрова Љубише*.

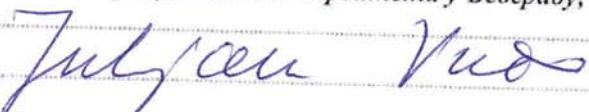
- а) Кратка оцјена о научним и стручним квалификацијама кандидата тј. о његовим способностима да приступи изради дисертације;
- б) Научна или практична оправданост предложених истраживања и резултати који се могу очекивати;
- в) Мишљење о предложеној методи истраживања;
- г) Уколико комисија сматра да кандидат не посједује одговарајуће научне и стручне квалификације, да неке претпоставке кандидата у вези пријављене дисертације нису тачне или је предложен метод рада неадекватан, исти треба детаљно образложити.
- д) Приједлог са образложеном оцјеном о подобности теме и кандидата (Обавезно написати оцјену да ли су тема и кандидат подобни или не)

## ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

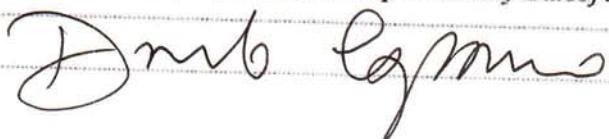
1. др Мила Самарџић, редовни професор, Специфични језици – италијански језик, Филолошки факултет Универзитета у Београду, предсједник,



2. др Јулијана Вучо, редовни професор, Специфични језици – италијански језик, Филолошки факултет Универзитета у Београду, члан,



3. др Данило Капасо, ванредни професор, Специфични језици – италијански језик, Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци, члан.



ИЗДВОЈЕНО МИШЉЕЊЕ: Члан комисије који не жели да потпише извјештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извјештај образложение, односно разлоге због којих не жели да потпише извјештај.